

YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI ÖZÜRLÜLER DANIŞMA VE KOORDİNASYON YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 14.08.2010

Resmi Gazete Sayısı: 27672

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yükseköğrenim gören özürlü öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanmasını ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeler yapmak üzere, Yükseköğretim Kurulu Özürlü Öğrenciler Komisyonu, Özürlü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi, ÖSYM Özürlü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi ile yükseköğretim kurumları bünyesinde oluşturulacak özürlü öğrenci birimlerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Yükseköğretim Kurulu Özürlü Öğrenciler Komisyonu, Özürlü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi ile ÖSYM Özürlü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi ve yükseköğretim kurumları bünyesinde oluşturulacak özürlü öğrenci birimlerinin görev ve faaliyet alanlarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Komisyon: Yükseköğretim Kurulu Özürlü Öğrenciler Komisyonunu,
- b) ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- c) Özürlü öğrenci: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğrenim öğrencisini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Özürü Öğrenciler ile İlgili Komisyon ve Birimler

Yükseköğretim Kurulu özürü öğrenciler komisyonu

MADDE 5 – (1) Yükseköğretim Kurulu bünyesinde yükseköğrenim aşamasına gelen veya yükseköğrenim gören özürü öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek, belirlenen ihtiyaçlara göre yapılması gereken idari düzenlemeleri planlamak ve gerekli alt yapı standartlarını oluşturarak ilgili yükseköğretim kurumları arasında koordinasyonu sağlamak üzere Yükseköğretim Kurulu Özürü Öğrenciler Komisyonu oluşturulur. Komisyon, Yükseköğretim Yürütme Kurulu üyelerinden birinin başkanlığında üçü özürü alanında bilgi sahibi, tercihen ilgili alanlardaki akademisyenlerden ve en az yüksek lisans düzeyinde eğitim görmekte olan özürü bir öğrenci temsilcisinden olmak üzere en az beş kişiden oluşur. Komisyon üyeleri Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından üç yıl için görevlendirilir. Süresi biten üyelerin yeniden görevlendirilmeleri mümkündür.

Komisyonun görevleri

MADDE 6 – (1) Komisyonunun görevleri şunlardır.

- a) Özürü öğrencilerin öğrenim hayatlarını desteklemek, öğrenim ve eğitim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacı ile sorunlarını belirlemek, çözüme yönelik gerekli planlamaları yapmak, politikalar ve stratejiler üretmek ve bunları Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına sunmak,
- b) Özürü öğrencilerin, yükseköğrenimde karşılaşılabilecekleri ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik sorunlarına çözüm üretmek,
- c) Özürü öğrencilere uygun eğitim araç-gereçleri, ders materyalleri, ders geçme ve sınav koşullarının hazırlanmasına yönelik standartları oluşturmak,
- ç) Özürü öğrencilerin yatay ve dikey geçiş ile ders denkliklerinin ölçütlerini düzenlemek üzere önerilerini ilgili kurullara sunmak,
- d) Üniversitelerde kurulacak özürü öğrenci birimlerinin işleyiş koşullarını ve ilkelerini belirlemek,
- e) Üniversite yerleşkelerinin özürülere göre düzenlenmesine ilişkin yapılanmaları takip etmek veya ettirmek,
- f) Özürülülerle ilgili derslerin veya konuların yükseköğretim kurumlarının lisans programlarına alınması yönünde çalışmalar yapmak ve ilgili kurullara sunmak.

Özürü öğrenciler danışma ve koordinasyon birimi

MADDE 7 – (1)Yükseköğretim Kurulu bünyesinde; Komisyona destek hizmetler vermek, raporörlük yapmak, özürü üniversite öğrencilerine destekleyici ve iyi kaynaklarla donatılmış

bir akademik ortam sağlamak için yükseköğretim kurumları özürü öğrenci birimleri ile koordinasyon halinde çalışmak üzere kadrolu Özürü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi kurulur. Bu birimde görev alacak görevlilerden birinin özürü alanlarıyla ilgili en az lisans mezunu olmasına özen gösterilir.

Özürü öğrenciler danışma ve koordinasyon biriminin görevleri

MADDE 8 – (1) Özürü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Biriminin görevleri şunlardır.

- a) Komisyona iletilecek öğrenci başvurularını düzenlemek,
- b) Yapılacak işlemlere esas olmak üzere komisyona raportörlük yapmak,
- c) Komisyon toplantı tutanak ve evraklarını düzenlemek,
- ç) Üniversitelerde kayıtlı özürü öğrencilerle ilgili istatistikî verileri tutmak,
- d) Ders materyallerinin hazırlanmasında, özürü öğrencilere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının düzenlenmesinde üniversiteler arası koordinasyonu sağlamak,
- e) Üniversitelerden gelen raporları ve Yükseköğretim Kurulu ile ÖSYM bünyesinde yapılan çalışmaları her öğretim yılı sonunda rapor haline getirmek,
- f) Yükseköğretim Kurulu internet sitesinde özürü öğrencilerin erişebilirliklerine uygun bir bölüm hazırlamak ve bilgileri sürekli güncellemek.

ÖSYM özürü öğrenciler danışma ve koordinasyon birimi

MADDE 9 – (1) ÖSYM bünyesinde Özürü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimi oluşturulur. Birimin çalışma usul ve esasları ÖSYM Başkanlığınca belirlenir. Birimde özürü alanlarında bilgi sahibi ve deneyimli, tercihen ilgili alanlardan mezun en az bir uzman bulunur. Gerektiğinde bu birimde özürü öğrencilerle ilgili öğretim elemanları, uzman ve öğretmenler danışman olarak görevlendirilebilir.

ÖSYM özürü öğrenciler danışma ve koordinasyon biriminin görevleri

MADDE 10 – (1) ÖSYM Özürü Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Biriminin görevleri şunlardır.

- a) Yükseköğretim programlarında öğrenim görmek isteyen özürü öğrencilere öğrenim görmek istedikleri program hakkında danışmanlık yapmak,
- b) Üniversitelerin özürü öğrenciler için açılmış olan entegre yükseköğretim programları listesini, yükseköğretim kurumları ile işbirliği yapmak suretiyle oluşturarak sınav kılavuzuna konulması için gerekli açıklamaları hazırlamak,
- c) Adayın ÖSYM'ye göndermesi gereken özür türü ve rapor bilgileri ile sınav sırasında ne tür desteğe gereksinimi olduğuna dair dilekçe ve benzeri bilgilere ilişkin sınav kılavuzuna konacak açıklamaları hazırlamak,

ç) Uzmanlar tarafından incelenen sağlık raporları ve talep formlarının kabul veya ret şeklindeki sonuçlarını sınav öncesi özürli adaya bildirmek,

d) Sınav ortamlarının özür durumuna göre seçilmesi veya düzenlenmesi konusunda gerekli çalışmalar yapmak,

e) Merkezi sınavlarla yerleştirilen özürli adayların istatistikî verilerini oluşturmak ve kamuoyunun bilgisine sunmak,

f) Bireylerin engel durumları esas alınarak sınavlarda görev alan okuyucuların seçimi hakkında çalışmalar yapmak.

Yükseköğretim kurumları özürli öğrenci birimleri

MADDE 11 – (1) Yükseköğretim kurumları tarafından bir rektör yardımcısı sorumluluğunda, öğretim elemanları ve ilgili daire başkanlıkları temsilcilerinden oluşan, özürli öğrencilerin akademik, araç-gereç, idari, fiziksel, barınma, sosyal ve benzeri alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmalarını planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek üzere, mediko-sosyal sağlık, kültür ve spor işleri daire başkanlığına bağlı özürli öğrenci birimleri oluşturulur. Birimlerin çalışma usul ve esasları yükseköğretim kurumlarınca belirlenir.

(2) Yükseköğretim kurumları özürli öğrenci birimleri her yıl hazırlayacakları faaliyet ve değerlendirme sonuçlarını içeren raporu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirirler.

Yükseköğretim kurumları özürli öğrenci birimlerinin görevleri

MADDE 12 – (1) Yükseköğretim kurumları özürli öğrenci birimlerinin görevleri şunlardır.

a) Yükseköğretim programlarına kaydı yapılan özürli öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri sırada eğitim, öğretim, burs, idari, fiziksel, barınma, sosyal ve benzeri alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek ve ortadan kaldırmak üzere çözüm önerileri sunmak, gerekli düzenlemeleri üniversitede bulunan diğer birimler veya daire başkanlıkları ile eşgüdüm içerisinde yapmak,

b) Özürli üniversite öğrencilerinin akademik, fiziksel ve sosyal yaşamlarını engellemeyecek biçimde öğretim programlarını düzenlemek için özürli öğrencinin devam ettiği eğitim ortamının uygunlaştırılması, özürli öğrencilere yönelik araç gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, özürli öğrencilere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının düzenlenmesi konularında çalışmalar yapmak,

c) Yükseköğretim düzeyindeki öğrenci ve öğretim elemanlarına yönelik yayın faaliyetlerinde bulunmak, öğretim elemanlarına özürlilik ile bunun getirdiği sınırlılıkları ve yapılması gereken düzenlemeleri anlatan ve bilgi veren doküman hazırlamak, bilinç düzeyini arttırmak, ilgililere danışmanlık hizmeti vermek, gerektiği durumlarda hizmet içi eğitim sağlamak,

ç) Özürlilik alanında bilinç ve duyarlılık düzeyini arttırmak için program ve projeler geliştirmek, seminer, konferans ve benzeri faaliyetler düzenlemek,

d) Birimin çalışma programını hazırlamak, yürütmek, faaliyetler için gerekli bütçe ihtiyaçlarını belirlemek ve yıllık faaliyet raporunu hazırlayıp bağlı bulunduğu rektör yardımcısına sunmak,

e) Yükseköğretim kurumları özürlü öğrenci birimlerinin görev ve faaliyet alanına giren konularda konunun taraflarına yönelik yayın, doküman ve bilgilerin yer aldığı, üniversitelerde okuyan özürlü öğrencilerin sorunlarını ve isteklerini dile getirmelerine olanak sağlayan, ilgili birimle iletişimine de imkân veren bir internet sitesi oluşturmak,

f) Alınan kararların ve belirlenen stratejilerin uygulanmasını denetlemek,

g) Maddi güçlüğü bulunan özürlü öğrencilerin yardımcı araç gereçlerinin ücretsiz temini yönünde çalışmalarda bulunmak,

ğ) Bütün öğrencilerin adil ve doğru bir şekilde ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulması, fırsat eşitliğini sağlamak ve eğitim sürecini özürlü öğrenciler için de anlamlı hale getirmek için; özürlü öğrencinin sınavlarla ilgili süre, mekân, materyal, refakatçi okuyucu sağlamak ve engelin doğasından kaynaklanan farklılıklara göre alınacak gerekli tedbirleri almak, düzenlemeleri yapmak,

h) İstihdam olanakları ve mesleklere ilişkin bilgilendirme yapan bilgilendirici kitaplar hazırlanması konusunda çalışmalar yapılmasını ve bunların özürlü öğrencilere ulaştırılmasını sağlayacak tedbirler almak,

ı) Yükseköğretim programlarını kazanan özürlü öğrencileri kayıt sırasında tespit etmek,

i) Üniversite yerleşkesinin ve yerleşkede bulunan yapılar ile açık alanların özürlü öğrenciler için ulaşılabilir olmasını sağlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 13 – (1) 20/6/2006 tarihli ve 26204 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Özürülüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.